

พฤติกรรมการอบรมหลักสูตรบัญชีเพื่อพัฒนาวิชาชีพ ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในประเทศไทย

Accounting Training Behavior to Develop the Profession of Accounting Professionals in Thailand

มรรยาท ลิ้มโอฬารสุขสกุล¹ และ ธนอมศักดิ์ สุวรรณน้อย²

Manyad Limoransuksakul¹, and Thanomsak Sueanno²

วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

College of Innovation Management, Rajamangala University of Technology Rattanakosin

E-mail: manyad.lim@rmutr.ac.th¹, thanomsak.suw@rmutr.ac.th²

Received April 8, 2024; Revised June 19, 2024; Accepted June 28, 2024

Abstract

This research aimed to study the level of opinions on factors influencing the decision to enroll in accounting training courses among accounting professionals and to validate a causal relationship model with empirical data. A quantitative research approach was employed. The population consisted of accounting professionals in Thailand, with an unknown population size. The sample size was 404 individuals, selected through a convenience sampling method. The research findings revealed that most of the respondents were female, under 25 years old, held a bachelor's degree, had a monthly income of less than 30,000 baht, and had 1–10 years of accounting experience. They were interested in professional accounting development programs offered on weekends (Saturday and Sunday) through online platforms. Regarding the level of opinions, financial rewards, professional recognition, and professional training positively influenced attitudes. In terms of the relationships between variables, attitudes, social values, and perceived continuous professional development had a statistically significant influence on the intention to enroll in training programs at the 0.05 level. However, perceived continuous professional development did not influence the decision to enroll in training programs. The model fits the data well.

Keywords: financial rewards; professional recognition; professional training; social value; perception

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นในปัจจัยที่ส่งต่อการตัดสินใจสมัครเข้าอบรมหลักสูตรบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีและสอบทวนโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีในประเทศไทย ไม่ทราบจำนวนประชากร ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 404 คน มีวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยให้การสุ่มแบบบังเอิญ ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุต่ำกว่า 25 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท มีประสบการณ์การทำงานบัญชีอยู่ระหว่าง 1-10 ปี สนใจเลือกการพัฒนาความเป็นมืออาชีพด้านบัญชีในช่วงวันเสาร์ – วันอาทิตย์ แบบออนไลน์ ในด้านระดับความคิดเห็นระหว่างการได้รางวัลทางการเงิน การได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพ การอบรมอย่างมืออาชีพ มีอิทธิพลต่อทัศนคติมีค่าเป็นบวก ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ทัศนคติ คุณค่าทางสังคม การรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่องมีอิทธิพลต่อความตั้งใจสมัครเข้าอบรม และความตั้งใจสมัครเข้าอบรม มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสมัครเข้าอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05 ส่วนการรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่องไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสมัครเข้าอบรม การสอบโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืน

คำสำคัญ: รางวัลทางการเงิน; การได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพ; การอบรมอย่างมืออาชีพ; คุณค่าทางสังคม; การรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงในอุตสาหกรรมต่าง ๆ ทั่วโลกที่ผ่านมา ความต้องการผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติสูงกว่าจึงเพิ่มขึ้นแสดงให้เห็นว่าคุณภาพทรัพยากรมนุษย์กลายเป็นปัจจัยหลักที่สามารถขับเคลื่อนโลกอุตสาหกรรมได้ (Novitasari & Suwaldiman, 2017) นักบัญชีซึ่งเป็นตำแหน่งที่สำคัญในอุตสาหกรรมจึงจำเป็นต้องเชี่ยวชาญทักษะมีคุณวุฒิวิชาชีพในสาขาของตน ผู้ทำบัญชียังต้องการทักษะพิเศษและความแม่นยำเป็นพิเศษเพื่อให้ภาระงานสำเร็จลุล่วง (Samun, 2017) การพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องมีความสำคัญเนื่องเป็นวิธีการที่นักบัญชีบันทึกว่าพวกเขารักษาความสามารถของตนไว้ได้อย่างไร คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standard Board- IASB) เป็นหน่วยงานที่ทำงานและพยายามที่จะกำหนดมาตรฐานการบัญชีให้ เป็นรูปแบบเดียวกันเพื่อใช้เป็นหลักสากลทั่วโลก (International Financial Reporting Standards: IFRS) และเป็นกรอบที่น่าเชื่อถือซึ่งให้คำแนะนำสำหรับการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Continuing Professional Development-CPD) ซึ่งคาดว่าสมาชิกจะต้องปฏิบัติตามด้วยความสามารถทางวิชาชีพและเหมาะสมการดูแลการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Paisey & Paisey, 2014) ในวิชาชีพของผู้ประกอบอาชีพนักบัญชี มีสถาบันวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์แห่งประเทศไทยกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีการพัฒนาทางวิชาชีพนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้อง มีหน้าที่ต้องเข้ารับการฝึกอบรม หรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี ถ้าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสภาวิชาชีพจะมีคำสั่งพักใช้ ใบอนุญาตของผู้นั้นไว้ จนกว่าจะได้ปฏิบัติตาม (Federation of Accounting Professions, 2016) ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเข้ารับการฝึกอบรมหรือเข้าร่วม ประชุมสัมมนาของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต พ.ศ. 2559 กำหนดตามข้อ 7 การพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง มีทั้งประเภทอย่างเป็นทางการและอย่างไม่เป็นทางการด้วย 1) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่องอย่างเป็นทางการ และ 2) การพัฒนาความรู้ต่อเนื่อง

อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อคงสถานะความรู้ทางวิชาชีพไว้ตลอดเวลา รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ในการทำบัญชีทั้งในปัจจุบันและอนาคต ผู้ทำบัญชีต้องพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องทางวิชาชีพ ไม่น้อยกว่า 12 ชั่วโมงต่อปีปฏิทิน ดังนั้นผู้ที่ประกอบอาชีพนี้จะต้องพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาและต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของสภาวิชาชีพบัญชีด้วย

คุณลักษณะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจึงต้องมีภาระงานที่ต้องเต็มที่ทั้งในเรื่องความถูกต้องของตัวเลข การทำบัญชีสม่ำเสมอ วิธีการคำนวณ ดังนั้นผู้ที่กระตือรือร้นจึงมีปัจจัยภายใน ได้แก่ ความสนใจ ทักษะ ความเต็มใจที่จะดำเนินธุรกิจ และปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงและท้าทายในขณะที่ปัจจัยภายนอก เช่น โอกาสในการทำงาน สถานะทางสังคม ความรับผิดชอบด้านกฎหมาย และโอกาสที่จะได้รับประสบการณ์ที่สำคัญ (Dbabeet al., 2015) ความหลากหลายในโอกาสในการทำงานที่เปิดกว้างสำหรับวิชาชีพบัญชี แสดงให้เห็นถึงการพิจารณาโอกาสในการทำงานที่สำคัญมากขึ้น จึงทำให้อุปสรรคในการทำงานมีความโดดเด่นมากขึ้น (Hutapea, 2017) ในงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าอบรมหลักสูตรบัญชีหรือหลักสูตรอื่นเพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย ซึ่งจะช่วยให้พนักงานเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพเดิมให้มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้น ซึ่งนี่เป็นการเพิ่มพูนทักษะการทำงานของพนักงานให้ก้าวหน้าและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มเติมองค์ความรู้ใหม่ให้กับพนักงาน ควรเป็นองค์ความรู้ที่เขาไม่เคยหรือมีทักษะมาก่อน ในขณะเดียวกันองค์ความรู้นั้นก็จะเป็นประโยชน์กับพนักงานและการพัฒนางานในบริษัท และทำให้องค์กรก้าวหน้าด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นในปัจจุบัน รางวัลทางการเงิน การได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพ การอบรมอย่างมืออาชีพ ทศนคติในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง คุณค่าทางสังคม การรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ความตั้งใจในการเข้าอบรม ที่ส่งต่อการตัดสินใจสมัครเข้าอบรม หลักสูตรบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในประเทศไทย
2. เพื่อสอบทวนโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างปัจจัยทัศนคติในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง คุณค่าทางสังคม การรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ความตั้งใจในการเข้าอบรม และการตัดสินใจสมัครเข้าอบรม กับข้อมูลเชิงประจักษ์

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยครั้งนี้ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน การพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuing Professional Development-CPD) ผ่านตัวแปรรางวัลทางการเงิน (Financial rewards) การได้รับการยอมรับว่าเป็นมืออาชีพ (Professional Recognition) การฝึกอบรมอย่างมืออาชีพ (Professional training) ทศนคติในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Attitude) ค่านิยมทางสังคม (Social value) การรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง (Perception CPD) ความตั้งใจในการเข้าอบรม (Intention of training) การตัดสินใจสมัครเข้าอบรม (Decision-making: Application for course) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มาทำการวิเคราะห์โดยใช้ สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีในประเทศไทย ประกอบด้วย ผู้ทำงานบัญชี ผู้รับผิดชอบจัดทำบัญชี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ผู้ตรวจสอบภายใน ผู้ต่อบัญชีภาษีอากร ข้อมูลนี้ยังไม่มี การบันทึกจำนวนประชากร การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของประชากรในกรณีไม่ทราบจำนวนประชากร (Waiwanichkul & Udomsri, 2006) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 404 คน มีวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยให้ การสุ่มแบบบังเอิญผ่านระบบออนไลน์

ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาครั้งนี้ผู้ประกอบอาชีพบัญชีในพื้นที่ประเทศไทย

ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการในช่วง เดือนกุมภาพันธ์ – มีนาคม 2567

ทบทวนวรรณกรรม

ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน (Theory of Planned behavior: TPB) ทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน กล่าวว่า การแสดงพฤติกรรมของบุคคลจะได้รับอิทธิพลจากความตั้งใจแสดงพฤติกรรม และสิ่งที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจแสดง พฤติกรรม ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ประการ ได้แก่ ทัศนคติที่มีต่อพฤติกรรม บรรทัดฐาน ของบุคคลเกี่ยวกับ พฤติกรรม และการรับรู้ถึงการควบคุมพฤติกรรมของตนเองในการแสดงพฤติกรรมโดยการรับรู้ถึงการควบคุม พฤติกรรมยังมีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมบุคคลด้วย โดยปัจจัยหลัก 3 ประการที่แสดงถึงพฤติกรรมของบุคคล จะเกิดจากการขึ้นาโดยความเชื่อ 3 ประการ ได้แก่ 1) ความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม 2) ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และ 3) ความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการควบคุม ซึ่งความเชื่อแต่ละตัวจะส่งผลต่อปัจจัยต่าง ๆ เป็นการแสดงให้เห็นว่าถ้าบุคคลมีความเชื่อมั่นว่าการประพฤติตนในลักษณะใดลักษณะหนึ่งจะทำให้เขาหรือเธอได้รับการยอมรับ เห็นชอบโดยผู้อื่นที่สำคัญ จากทฤษฎีพฤติกรรมตามแบบแผน ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้กับพฤติกรรมการตัดสินใจสมัคร เข้าอบรมเพื่อพัฒนาดตนเองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนี้

รางวัลทางการเงิน (Financial rewards) ผลตอบแทนทางการเงินในรูปแบบเงินเดือนและรูปแบบอื่น ๆ โดยตรงต่อพนักงานจะทำให้เกิดความสัมพันธ์ในการทำงาน (Rahayu & Putra, 2019) เป็นสิ่งที่ผู้พนักงานคาดหวัง ผลตอบแทนทางการเงินในระยะยาว ยิ่งเงินเดือนเริ่มและผลตอบแทนทางการเงินสูงเท่าใด ความสนใจในการเลือก อาชีพในฐานะนักบัญชีก็จะยิ่งสูงขึ้นเท่านั้น (Rusdiansyah & Ardini, 2017) สอดคล้องกับการศึกษาของ Jaya et al. (2018) พบว่า ถ้าพนักงานมีการรับรู้ค่าตอบแทนในรูปของเงินมากเท่าไร ก็จะมีส่วนร่วมในการทำงานของบริษัท ให้บรรลุเป้าหมายได้ดียิ่งขึ้น ส่วนการศึกษาของ Mulianto and Mangoting (2014) พบว่าการรับรู้ทางการเงิน แบ่งออกเป็นสองส่วน ได้แก่ การรับรู้ทางการเงินโดยตรงและการรับรู้ทางการเงินโดยอ้อม การรับรู้ทางการเงิน โดยตรงประกอบด้วยค่าจ้างและโบนัส ในขณะที่การรับรู้ทางการเงินหรือผลประโยชน์ทางอ้อมนั้นเป็นค่าตอบแทน เพิ่มเติมที่มอบให้ตามนโยบายของบริษัทที่มีต่อพนักงานทุกคน เพื่อเป็นการเพิ่มสวัสดิการของพนักงาน

การได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพ (Professional Recognition) การศึกษาของ Jaya et al. (2018) กล่าวว่าบุคคลที่ยอมรับในวิชาชีพของตนเองจะเป็นการยอมรับในความสำเร็จในการทำงาน ยิ่งมีการยอมรับทางวิชาชีพสูง เท่าใด จะมีผู้คนจำนวนมากก็จะสนใจที่จะมีส่วนร่วมมากขึ้นเท่านั้น เนื่องจากการยอมรับทางวิชาชีพจะทำให้ เป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือมากขึ้นในการทำงาน (Ambari & Ramantha, 2017; Febriyanti, 2019) ทำให้มีโอกาสมากขึ้น ในการพัฒนาและขยายความรู้ของพวกเขาในฐานะนักบัญชี (Octavia & Andhaniwati, 2022) ที่ต้องมีความเชี่ยวชาญ ในวิชาชีพ (Asmoro et al., 2016) ดังนั้นความสามารถในการประกอบอาชีพของนักบัญชีจะเพิ่มขึ้นและได้รับ

การยอมรับอย่างมืออาชีพสำหรับความสำเร็จของพวกเขา (Indriani & Murti, 2018: Rusdiansyah & Ardini, 2017: Yusran, 2017)

การอบรมอย่างมืออาชีพ (Professional Training) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องมีการเตรียมตัวและการฝึกอบรมมาตั้งแต่เริ่มเรียนในสายอาชีพนี้ จนกระทั่งเรียนจบ จะต้องมีการฝึกอบรมตามข้อกำหนดของสภาบัญชี ซึ่งในการอบรมจะดำเนินการภายในบริษัทก็ได้ หรือเข้ารับการฝึกอบรมที่จัดขึ้นจากภายนอกบริษัทก็ได้ เพื่อเสริมสร้างทักษะและประสบการณ์การทำงาน ตัวอย่างเช่น นักบัญชีจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมงานเพื่อพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพในการประกอบอาชีพ แต่ต้องได้รับการสนับสนุนจากประสบการณ์ภาคปฏิบัติใน มีชั่วโมงการทำงานและชั่วโมงการอบรมที่เพียงพอ (Chan, 2012) นอกจากนี้การศึกษาของ MARSYAF (2021) นักบัญชียังต้องเพิ่มพูนความรู้และการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ หรือผู้สอบบัญชีจะต้องเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเพิ่มเติมเป็นพิเศษ เนื่องจากต้องมีทักษะและความท้าทายที่สูงกว่านักบัญชีทั่วไป (Saputra, 2015)

คุณค่าทางสังคม (Social value) แสดงให้เห็นถึงการประเมินความสามารถของบุคคลในการเข้าสังคมในที่ทำงาน ดังนั้นไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนพวกเขาจะเข้าสังคมกับสิ่งแวดล้อมในบ้าน ที่ทำงาน และสถานที่อื่น ๆ หากนักบัญชีสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างได้ อุปสรรคที่เขาจะต้องเผชิญในการทำงานให้สำเร็จก็จะลดลงไปด้วย (Asmoro et al., 2016; Saputra, 2015; Sinarta & Riduwan, 2014) นักบัญชีต้องเข้าสังคมกับสภาพแวดล้อมการทำงานของลูกค้าที่แตกต่างกัน หากนักบัญชีสามารถเข้าสังคมได้ ก็จะทำงานให้เสร็จได้ง่ายขึ้นโดยอัตโนมัติ เนื่องจากนักบัญชีสามารถได้รับการยอมรับในสภาพแวดล้อมการทำงานของพวกเขา ทำให้ชุมชนมองว่าอาชีพนักบัญชีเป็นอาชีพที่ดี ยิ่งค่าทางสังคมของนักบัญชีสูงเท่าไร

การรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง (CPD) เป็นกระบวนการรับรู้ถึงการตลอดชีวิต ซึ่งในทุกวิชาชีพจะมีระบบและวางแผนเพื่อรักษาและพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมผลลัพธ์มีค่าสำหรับทั้งบุคคลและอาชีพ ให้มีความตั้งใจที่จะเข้าอบรมทางบัญชีของผู้มีวิชาชีพทางบัญชี ตัวอย่างเช่น ในสหราชอาณาจักร นักบัญชีมืออาชีพจะมองว่ากิจกรรมการเรียนรู้มีสองแบบคือ แบบไม่เป็นทางการกับกิจกรรมที่เป็นทางการ เช่น การเข้าร่วมหลักสูตรและการอ่านเชิงเทคนิค ซึ่งมักจะถูกเรียกว่าการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ (Lindsay, 2016)

ความตั้งใจ (Intention) Murphy and Lambrechts (2015) กล่าวว่าความตั้งใจในการฝึกอบรมวิชาชีพได้รับอิทธิพลอย่างมากจากการมีส่วนร่วมของครอบครัว ด้วยการแสดงพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าอบรมของผู้มีวิชาชีพทางบัญชี การฝึกอบรมได้รับแนวคิดจากมุมมองที่แตกต่างกัน นอกจากนี้พนักงานที่มีความตั้งใจจะเข้าฝึกอบรมเพื่อการพัฒนาตนเองและนำมาทำงานให้ดีขึ้นมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเพิ่มระดับผลิตภาพ แต่ค่าฝึกอบรมมีราคาแพง จึงจำเป็นต้องให้องค์กรช่วยเหลือ

สรุปว่า ทฤษฎีพฤติกรรมกระทำตามแผน เมื่อนำมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมองเห็นมุมมองและพฤติกรรมของตนเองในปัจจุบันเพิ่มเติมใหม่ ๆ เช่น รางวัลทางการเงิน การได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพ การอบรมอย่างมืออาชีพ รวมไปถึงทัศนคติ คุณค่าทางสังคม และการรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง มีความสนใจหรือตั้งใจที่จะมีการพัฒนาวิชาชีพต่อเนื่อง ด้วยการตัดสินใจเข้าอบรมวิชาชีพด้านบัญชีเพื่อพัฒนาตนเองต่อไป

สมมติฐานงานวิจัย

H1: รางวัลทางการเงิน (Financial rewards) มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

H2: การได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพ (Professional Recognition) มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

H3: การอบรมอย่างมืออาชีพ (Professional Training) มีอิทธิพลต่อทัศนคติในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

H4: ทัศนคติในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (Attitude) อิทธิพลต่อความตั้งใจในการเข้าอบรม (Intention of Training) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

H5: คุณค่าทางสังคม (Social value) อิทธิพลต่อความตั้งใจในการเข้าอบรม (Intention of Training) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

H6: การรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง (Perception CPD) อิทธิพลต่อความตั้งใจในการเข้าอบรม (Intention of Training) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

H7: การรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง (Perception CPD) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสมัครเข้าอบรม (Decision-making: application for course) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

H8: ความตั้งใจในการเข้าอบรม (Intention of Training) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสมัครเข้าอบรม (Decision-making: application for course) ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการศึกษา ดังนี้

การศึกษาในเชิงเอกสาร (Documentary Study) เพื่อทราบถึงแนวคิด หลักการ ความเป็นมา รูปแบบความสัมพันธ์ กระบวนการสร้างโมเดลจากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior-TPB) การพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง (Continuing Professional Development-CPD) และผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (The professional accountant) ของมูลนิธิแสดงความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัย ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างรางวัลทางการเงิน การได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพ การอบรมอย่างมืออาชีพกับทัศนคติ
2. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติ คุณค่าทางสังคม และการรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่องกับความตั้งใจในการเข้าอบรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
3. ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ความตั้งใจในการเข้าอบรมกับการตัดสินใจสมัครเข้าอบรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเป็นการศึกษาวิจัยในเชิงปริมาณ ประชากรเป็นบุคคลจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และทำงานในด้านบัญชี ซึ่งเป็นการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยใช้การเลือกจากกลุ่มเป้าหมายที่มีคุณสมบัติ (1) เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการทำบัญชี (2) เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้ Application (Google form) และ (3) มีประสบการณ์ในการทำงานด้านทำบัญชีอย่างน้อย 1 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย แบบสอบถามที่ใช้ในครั้งนี้มีโครงสร้างและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย มีการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ทำการทดสอบเนื้อหาของแบบสอบถามจากการศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาพัฒนาเพื่อให้ได้คำถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์และได้นำแบบสอบถามที่จัดทำขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบโครงสร้างและการลำดับแบบสอบถาม จากนั้นทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปทดสอบ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด แล้วจึงมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นด้วย วิธีการหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (α :Coefficient) ด้วยสูตรของครอนบาคแอลฟา (Cronbach's alpha) พบว่าค่าอัลฟาที่ได้มีค่า 0.912 ซึ่งใกล้เคียงกับ 1 แสดงว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ เกณฑ์การให้คะแนนข้อคำถามที่มีลักษณะตรวจสอบรายการแบบประมาณค่า (5 point) และเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว จำนวน 5 ระดับ การให้คะแนนของข้อคำถาม มากที่สุด, มาก, ปานกลาง, น้อย, น้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล เมื่อแบบสอบถามผ่านการอนุมัติจากผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ Google form

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้ในพื้นที่ที่กำหนด แล้วมาตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อย จากนั้นจึงนำมาจัดระเบียบและบันทึกข้อมูลเพื่อเตรียมการสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ ผู้วิจัยนำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ด้วยการใช้ค่าทางสถิติต่าง ๆ (Silpcharu, 2017) ดังนี้ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) เพื่ออธิบายคุณลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการหาค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การ วิเคราะห์สมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling)

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ทั้งสองข้อ ของงานวิจัยครั้งนี้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุน้อยกว่า 25 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีระดับรายได้น้อยกว่า 30,000 บาท มีอายุงาน (หรือประสบการณ์การทำงาน) 1-10 ปี ทำงานอยู่ในหน่วยงานบัญชีอิสระ ทำงานบัญชีด้านทำบัญชีทั่วไป มีใบรับรองทางบัญชีด้านอื่น ๆ ในระยะเวลา 1 ปี ได้อบรมหลักสูตรบัญชีน้อยกว่า 12 ชั่วโมง การชำระค่าลงทะเบียนในการเข้าอบรมคุณวุฒิวิชาชีพ ด้านบัญชีเป็นของตนเอง มีความสนใจเลือกการพัฒนาความเป็นมืออาชีพทางด้านบัญชีแบบ on line ในวันเสาร์ – วันอาทิตย์ ส่วนระดับความคิดเห็นในแต่ละปัจจัยต่างมีผลต่อพฤติกรรมการเข้าอบรมหลักสูตรของผู้ประกอบวิชาชีพทางบัญชี มีดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านการรางวัลทางการเงิน พบว่า ภาพรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อแยกออกเป็นรายข้อพบว่า การอบรมหลักสูตรทางบัญชีทำให้ท่านได้เงินเดือนที่เพิ่มขึ้นซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.497$)

ปัจจัยด้านการได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพ พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกออกเป็นรายข้อพบว่า การมีใบประกาศคุณวุฒิวิชาชีพทางบัญชีมีคุณค่าในสายตาของคนส่วนใหญ่ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.012$)

ปัจจัยด้านการอบรมอย่างมืออาชีพ พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกออกเป็นรายข้อ พบว่า การฝึกอบรมทำให้ได้รับประสบการณ์การทำงานทางวิชาชีพบัญชีที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.255$)

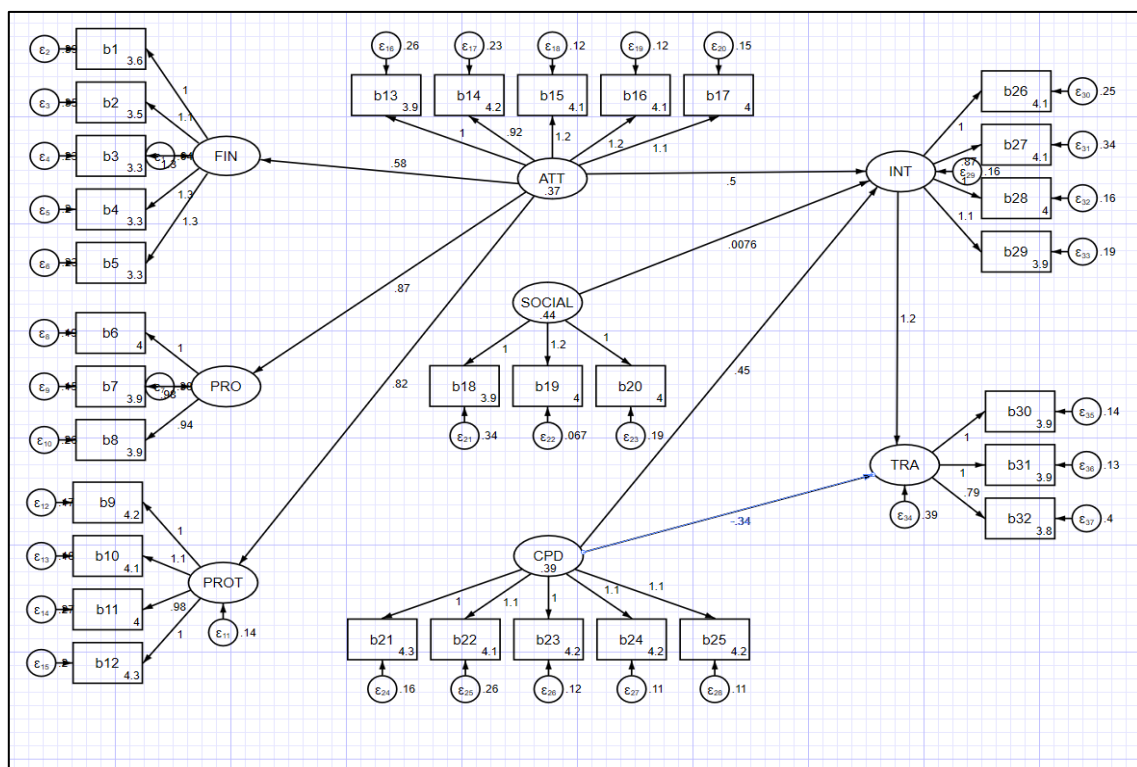
ปัจจัยด้านทัศนคติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกออกเป็นรายข้อพบว่า การอบรมด้านบัญชีมีความจำเป็นต่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.215$)

ปัจจัยด้านคุณค่าทางสังคมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกออกเป็นรายข้อพบว่า การได้รับใบรับรองการอบรมจะทำให้ได้รับการยอมรับในสายอาชีพบัญชี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.007$)

ปัจจัยด้านการรับรู้ต่อความสนใจในกิจกรรมการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกออกเป็นรายข้อพบว่า การอบรมทางบัญชีสามารถช่วยปรับปรุงความรู้ของผู้ประกอบการวิชาชีพทางบัญชีได้ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.252$)

ปัจจัยด้านความตั้งใจที่จะเข้าอบรมทางบัญชีของผู้มีวิชาชีพทางบัญชี พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกออกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางบัญชีตั้งใจที่อบรมหลักสูตรทางบัญชีเมื่อมีโอกาส ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.069$)

ปัจจัยด้านพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าอบรมของผู้มีวิชาชีพทางบัญชี พบว่า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกออกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางบัญชีจะต้องแสดงออกถึงการเข้าอบรมหลักสูตรบัญชีอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.928$)

ภาพที่ 1 แสดงโมเดลพฤติกรรมในการเข้าอบรมหลักสูตรบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในครั้งนี้

Figure 1 shows the behavioral model for attending the accounting training course for accounting professionals this time

ในการทดสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดล (Goodness of fit indices) มีดังนี้ ค่าไค-สแควร์สัมพัทธ์ หรือ CMIN/df มีค่าเท่ากับ 2.427 ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (CFI) มีค่าเท่ากับ 0.838 ดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) มีค่าเท่ากับ 0.105 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SRMR) มีค่าเท่ากับ 0.135 ค่าดัชนีความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (TLI) มีค่าเท่ากับ 0.832 ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง (direct effect) ต่อพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าอบรมมากที่สุด ได้แก่ ตัวแปรความตั้งใจที่จะเข้าอบรม ส่วนตัวแปรการได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพ มีอิทธิพลทางอ้อม (indirect effect) มากที่สุด และจากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ สมมติฐานที่ H1,H2,H3,H4,H5,H6,H8 มีความสอดคล้องหรือเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนสมมติฐานที่ H7 ไม่มีความสอดคล้องหรือไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ปัจจัยด้านรางวัลทางการเงินมีอิทธิพลต่อทัศนคติในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียังให้ความสำคัญกับผลตอบแทนรายได้ที่เป็นเงิน สอดคล้องกับการศึกษาของ Rusdiansyah and Ardini (2017) พบว่าบุคคลมีความคาดหวังผลตอบแทนทางการเงินทั้งในระยะยาว มีเงินเดือนเริ่มต้นที่สูงขึ้นและได้รับเงินเดือนที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และการศึกษาของ Elviadmi et al. (2022) ที่พบว่าการพิจารณารางวัลทางการเงินเป็นจุดประสงค์หลักของการเลือกอาชีพนี้คือการได้รับเงินเดือนที่สูง

การได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพมีอิทธิพลต่อทัศนคติในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้ความสำคัญกับการได้ยกย่องว่าเป็นมืออาชีพมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Octavia and Andhaniwati (2022) ระบุว่า การได้รับการยอมรับจากผู้คนเป็นสิ่งที่จำเป็น และจะให้โอกาสมากขึ้นในการพัฒนาและขยายการรับรู้พวกเขาในฐานะนักบัญชี ยิ่งไปกว่านั้นวิชาชีพนักบัญชีได้รับการยอมรับถึงความสำเร็จและให้โอกาสในการพัฒนา มากกว่าวิชาชีพนักบัญชีอื่น ๆ (Yurmaini, 2019)

ปัจจัยด้านการอบรมอย่างมืออาชีพมีอิทธิพลต่อทัศนคติในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้ความสำคัญกับการอบรมอย่างมืออาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาของ MARSYAF (2021) ที่กล่าวว่านักบัญชียังต้องเพิ่มพูนความรู้และการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ ส่วนการศึกษาของ Saputra (2015) พบว่านักบัญชีจำเป็นต้องมีการฝึกอบรมงานเพื่อพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพในการประกอบอาชีพ

ทัศนคติในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องมีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเข้าอบรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเมื่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความคิดที่ดีที่จะเข้ารับการอบรมหลักสูตรวิชาชีพทางบัญชีแล้วย่อมแสดงความตั้งใจค้นหา สอบถามข้อมูลหลักสูตร เวลา ราคา เชื้อเสียงของผู้ที่จะอบรมให้ซึ่งเป็นขั้นแรกของการตัดสินใจซื้อหลักสูตรเข้าอบรมต่อไป สอดคล้องกับการศึกษาของ Kakupa and Xue (2019), and Ünver et al. (2018) ทำการเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาและบัณฑิตศึกษาต่อการวิจัย พบว่าทัศนคติเชิงบวกต่อการวิจัยเป็นผลมาจากความรู้และหน้าที่เชิงบวก

คุณค่าทางสังคมอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเข้าอบรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สันับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีค่าน้อยมากหรือแทบจะไม่มีเลย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้ความสำคัญกับค่านิยมทางสังคมที่ลดลงหรือไม่ให้ความสำคัญกับค่านิยมทางสังคม ซึ่งแตกต่างกับการศึกษาของ Saputra (2015) ที่พบว่า การเป็นนักบัญชีที่ได้รับการยอมรับในสภาพแวดล้อมการทำงานของพวกเขา ทำให้ชุมชนมองว่าอาชีพนักบัญชีเป็นอาชีพที่ดีและยิ่งค่าทางสังคมของนักบัญชีสูง สอดคล้องกับ Murphy and Lambrechts (2015) พบว่า การแสดงพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าอบรมของผู้มีวิชาชีพทางบัญชี มาจากความตั้งใจในอาชีพการงานได้รับอิทธิพลอย่างมากจากการมีส่วนร่วมของครอบครัว

การรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่องอิทธิพลต่อความตั้งใจในการเข้าอบรม ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีนัยสำคัญทางสถิติสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ประกอบวิชาชีพบัญชีรับรู้ว่าอาชีพตนเองต้องมีการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา จึงมีความตั้งใจที่จะต้องเข้ารับการอบรมหลักสูตรวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับการศึกษาของ Lindsay (2016) พบว่าในสหราชอาณาจักรนักบัญชีมืออาชีพจะมองว่ากิจกรรมการเรียนรู้มีหลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบไม่เป็นทางการกับกิจกรรมที่เป็นทางการ เช่น การเข้าร่วมหลักสูตรและการอ่านเชิงเทคนิค ซึ่งมักจะถูกเรียกว่าการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ ในอีกด้านหนึ่งปัจจัยการรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ไม่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสมัครเข้าอบรม ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่ประกอบวิชาชีพบัญชียังต้องคำนึงถึง เป็นต้นว่า ค่าครองชีพในปัจจุบัน ค่าใช้จ่ายในการอบรมทางบัญชีแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายสูง ระยะเวลาการเดินทางไปอบรม ช่วงเวลาที่อบรมไม่ตรงกับวันหยุด สอดคล้องกับการศึกษาของ Lindsay (2016) พบว่า ปัจจัยต้นทุนและเวลาเป็นสองปัจจัยที่จำกัดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากที่สุด และการเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันถูกมองว่าเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องมากที่สุดสำหรับนักบัญชี และ Ross et al. (2013) พบว่า รูปแบบที่นักบัญชีเลือกการพัฒนาความรู้ต่อเนื่องทางวิชาชีพ เนื่องจากความสามารถในการเข้าถึงของรูปแบบเหล่านี้และความยืดหยุ่นที่เป็นไปได้ในด้านเวลา สถานที่ และระยะเวลา

ความตั้งใจในการเข้าอบรม มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจสมัครเข้าอบรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสนับสนุนสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีความตั้งใจจะพัฒนาตนเองและต้องการความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงมีความพยายามที่จะเพิ่มความรู้ความสามารถทางทักษะทางบัญชีเพิ่มขึ้นอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับการศึกษาของ Gibb (1997) กล่าวว่า การตัดสินใจเข้ารับการอบรมในหลักสูตรเป็นการได้มาซึ่งทักษะ ความรู้ อุปนิสัยและทัศนคติที่จำเป็นในการปฏิบัติงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ และการศึกษาของ Murphy and Lambrechts (2015) พบว่า ความตั้งใจในอาชีพการงานได้รับอิทธิพลอย่างมากจากการมีส่วนร่วมของครอบครัว ด้วยการแสดงพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าอบรมของผู้มีวิชาชีพทางบัญชี การฝึกอบรมได้รับแนวคิดจากมุมมองที่ต่างกัน

สรุปผล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ระบุว่าผู้ประกอบวิชาชีพนักบัญชีในประเทศไทยมีระดับความคิดเห็นในแต่ละปัจจัยต่างมีผลต่อพฤติกรรมการเข้าอบรมหลักสูตรของผู้ประกอบวิชาชีพทางบัญชี มีดังนี้ 1) ด้านการรางวัลทางการเงิน ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง 2) ด้านการได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพ ด้านการอบรมอย่างมืออาชีพ ด้านทัศนคติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านคุณค่าทางสังคมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านการรับรู้ต่อความสนใจในกิจกรรม

การพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่อง ด้านความตั้งใจที่จะเข้าอบรมทางบัญชีของผู้มีวิชาชีพทางบัญชี และด้านพฤติกรรมการตัดสินใจเข้าอบรมของผู้มีวิชาชีพทางบัญชี ทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนการทดสอบค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดล (Goodness of fit indices) มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และจากการทดสอบสมมติฐานการวิจัยสรุปได้ว่า สมมติฐานที่ H1,H2,H3,H4,H5,H6,H8 มีความสอดคล้องหรือเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ส่วนสมมติฐานที่ H7 ไม่มีความสอดคล้องหรือไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

- รางวัลทางการเงิน (Financial rewards-- FIN) ในอดีตที่ผ่านมาปัจจัยนี้มีความสำคัญมาก แต่จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นถึงความคิดการอบรมหลักสูตรทางบัญชี อยู่ในระดับปานกลาง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นบริษัท องค์กร หรือหน่วยงานรับผิดชอบด้านบัญชี ควรนำไปเป็นนโยบายและการวางแผนด้านบุคคลากร
- คุณค่าทางสังคมกับความตั้งใจในการเข้าอบรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีค่าน้อยมาก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นองค์กร หน่วยงานรับผิดชอบด้านบัญชี บริษัทที่อบรมหลักสูตร จะต้องสื่อสารให้กับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรับรู้ถึงความสำคัญของวิชาชีพบัญชีว่ายังมีอยู่กับสังคมไทยและสังคมโลกต่อไป
- การรับรู้ต่อการพัฒนาความเป็นมืออาชีพอย่างต่อเนื่องกับการตัดสินใจสมัครเข้าอบรมของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีค่าติดลบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นองค์กร หน่วยงานรับผิดชอบด้านบัญชี บริษัทที่อบรมหลักสูตร ควรนำไปเป็นนโยบาย และการวางแผน และการออกแบบหลักสูตรให้เป็นที่น่าสนใจมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

- รูปแบบการศึกษาในครั้งนี้ทำการศึกษาในรูปแบบเชิงปริมาณให้ข้อมูลระดับหนึ่ง ในครั้งต่อไปผู้สนใจจะศึกษาควรมีการศึกษาในรูปแบบเชิงคุณภาพ เพื่อในสามารถได้ข้อมูลในเชิงลึก มีความหลากหลายมิติอื่น ๆ มากขึ้น
- ปัจจัยและตัวแปรในการศึกษาผ่านการวิจัยเชิงปริมาณ ควรมีการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ตัวเงินในรูปแบบของสวัสดิการ หรือความสมดุลระหว่างไลฟ์สไตล์ของนักบัญชีรุ่นใหม่กับการทำงานที่เหมาะสม

องค์ความรู้ใหม่

ในการวิจัยครั้งนี้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในสองปัจจัย ได้แก่ ทศนคติและคุณค่าทางสังคม จากเดิมเคยเป็นปัจจัยสำคัญในการเลือกเรียนและทำงานในสาขาวิชาชีพด้านบัญชีมาตลอดหลายสิบปีของนักเรียนนักศึกษา จากโมเดลผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรุ่นใหม่ แสดงให้เห็นถึงมุมมองใหม่ ๆ ที่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น ปัจจัยแรกด้านทัศนคติที่เกี่ยวกับรางวัลทางการเงิน จากผลการวิจัยพบว่าไม่ใช่ว่าปัจจัยหลักสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรุ่นใหม่แล้ว ซึ่งมีความต้องการในปัจจัยอื่น ๆ มากกว่าตัวเงิน ดังเช่น ต้องการการได้รับการยกย่องอย่างมืออาชีพมากขึ้น ต้องการได้รับการอบรมอย่างมืออาชีพทางบัญชีเพื่อให้เป็นมืออาชีพทางบัญชีมากขึ้นเช่นกัน ในส่วนปัจจัยคุณค่าทางสังคม ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรุ่นใหม่มีความคิดเห็นต่อประเด็นนี้ในลักษณะที่ลดน้อยลง หรือแทบจะไม่ให้ความสำคัญ หรืออีกนัยหนึ่งคือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรุ่นใหม่สนใจตัวตนของตนเองมากขึ้น ซึ่งถือจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ควรมีการศึกษาต่อในเชิงลึกต่อไป

References

- Ambari, I.P., & Ramantha, I.W. (2017). Pertimbangan Pasar Kerja, Pengakuan Profesional, Nilai– Nilai Sosial, Lingkungan Kerja, Personalitas Pemilihan Karir Sebagai Akuntan Publik. *E–Jurnal Akuntansi Universitas Udayana*, 18(1), 705–734.
- Asmoro, T.K.W., Wijayanti, A., & Suhendro, S. (2016). Determinan Pemilihan Karir Sebagai Akuntan Publik Oleh Mahasiswa Akuntansi. *Jurnal Dinamika Akuntansi dan Bisnis*, 2(2), 23–135. DOI:10.24815/jdab.v2i2.4213
- Chan, A. S. (2012). Analisis Faktor– Faktor Yang Mempengaruhi Mahasiswa Akuntansi Dalam Pemilihan Karir Menjadi Akuntan Publik. *Jurnal Ilmiah Mahasiswa Akuntansi*, 1(1), 53–58.
- Dbabe, T. M., Wubie. A. W., & Wondmagegn, G. A. (2015). Factors that Affect Students’ Career Choice in Accounting: A Case of Bahir Dar University Students. *Research Journal of Finance and Accounting*, 6(5). 146–154. <https://core.ac.uk/download/pdf/234630563.pdf>
- Elviadmi, M. N., Desi, H., & Dita, M.R. (2022). Analisis Pengaruh Penghargaan Finansial, Pertimbangan Pasar Kerja, Lingkungan Keluarga Dan Fleksibilitas Kerja Terhadap Minat Menjadi Akuntan Publik (Studi Empiris Mahasiswa Akuntansi Perguruan Tinggi Negeri Di Kota Padang). *Accounting Information System, Taxes, and Auditing*, 1(2), 150–164. <https://akuntansi.pnp.ac.id/aista/index.php/aista/article/view/17>
- Federation of Accounting Professions. (2016). *Continuous Knowledge Development of Accounting Professionals*. <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/67987>
- Febriyanti, F. (2019). Faktor–Faktor Yang Mempengaruhi Minat Mahasiswa Akuntansi Dalam Pemilihan Karir Sebagai Akuntan Publik. *Jurnal Akuntansi*, 6(1), 88. <https://doi.org/10.30656/jak.v6i1.1036>
- Gibb, A. (1997). ‘Small Firms’ Training and Competitiveness. Building Upon the Small Business as a Learning Organisation. *International Small Business Journal*, 15(3), 13–29.
- Hutapea, H. D. (2017). The Perception of Accounting Students About the Factors Which of Career Selection (Emperis Studi: Accounting Students in Medan–North Sumatera). Munich Personal RePEc Archive.
- Indriani, E., & Murti, N. W. (2018). Patterns And Determinants of Indonesian Accounting Students’ Career Choice. *Journal of Economics, Business & Accountancy Ventura*, 21(2), 207–217. <http://dx.doi.org/10.14414/jebav.v21i2.1438>
-

- Jaya, E. D., Astuti, D. S. P., & Harimurti, F. (2018). Pengaruh Penghargaan Finansial, Pelatihan Profesional, Pengakuan Profesional Dan Pertimbangan Pasar Terhadap Minat Mahasiswa Berkariir Menjadi Akuntan Publik. *Jurnal Akuntansi Dan Sistem Teknologi Informasi*, 14, 180–193. <https://ejurnal.unisri.ac.id/index.php/Akuntansi/article/view/2659>
- Kakupa, P., & Xue, H. (2019). Students' Attitudes towards Research: A Study of Graduate Education Students at a Chinese Normal University. *Educational Process: International Journal*, 8(2), 97–110. DOI:10.22521/edupij.2019.82.1
- Lindsay, H. (2016). More than 'Continuing Professional Development': A Proposed New Learning Framework for Professional Accountants. *Accounting Education*, 25(1), 1–13. <https://doi.org/10.1080/09639284.2015.1104641>
- MARSYAF, (2021). Determinants of Interest in Becoming a Public Accountant. *International Journal of Environmental, Sustainability, and Social Sciences*, 2(3), 266–272. DOI: <https://doi.org/10.38142/ijesss.v2i3.85>
- Mulianto, S. F., & Mangoting, Y. (2014). Faktor–Faktor Yang Mempengaruhi Pilihan Karir Mahasiswa Akuntansi Sebagai Konsultan Pajak. *Tax & Accounting Review*, 4(2), 1–14.
- Murphy, L., & Lambrechts, F. (2015). Investigating the Actual Career Decisions of the Next Generation: The Impact of Family Business Involvement. *Journal of Family Business Strategy*, 6(1), 33–44. DOI:10.1016/j.jfbs.2014.10.003
- Novitasari, D., & Suwaldiman, S. (2017). Faktor Faktor yang Mempengaruhi Minat Mahasiswa Akuntansi untuk Mengikuti Sertifikasi ACCA. In *Prosiding Seminar Nasional Multi Disiplin Ilmi and Call for Papers Unisbank*.
- Octavia, M., & Andhaniwati, E. (2022). Determinants in Career Selection as Accountants. *Jurnal Ilmiah Akuntansi dan Keuangan*, 5(2), 849–858.
- Paisey, C., & Paisey, N. J. (2014). The state of professional education and training. In Richard M.S. Wilson (Ed.), *The Routledge companion to accounting education* (pp. 673–696). Abingdon: Routledge.
- Rahayu, P. N., & Putra, N. W. A. (2019). Pengaruh Motivasi, Penghargaan Finansial, Pelatihan Profesional, Pertimbangan Pasar Kerja, Lingkungan Pada Karir Akuntan Publik. *E–Jurnal Akuntansi*, 28(2), 1200. <https://doi.org/10.24843/eja.2019.v28.i02.p16>
-

- Ross, K., Barr, J., & Stevens, J. (2013). Mandatory continuing professional development requirements: What does this mean for Australian nurses. *BMC Nursing*, 12, 9.
<https://doi.org/10.1186/1472-6955-12-9>
- Rusdiansyah, Y., & Ardini, L. (2017). Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Pemilihan Karir Menjadi Akuntan Publik. *Jurnal Ilmu dan Riset Akuntansi*, 6(9), 1-22.
- Samiun, A. A. (2017). Analisis Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Mahasiswa Akuntansi Dalam Pemilihan Karir Menjadi Auditor Pada Instansi Swasta Maupun Pemerintah. *Jurnal Ilmiah Akuntansi Peradaban*, 3(1), 1-24.
- Saputra, I. H. (2015). Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Pemilihan Karir Mahasiswa Akuntansi Untuk Menjadi Akuntan Publik Di Perguruan Tinggi Swasta Wilayah Semarang. *Jurnal Semarang*. <http://eprints.dinus.ac.id/17253>.
- Sinartha, B. W., & Riduwan, A. (2014). Determinan Minat Mahasiswa Akuntansi di Surabaya Terhadap Profesi Akuntan Publik. *Jurnal Ilmu dan Riset Akuntansi*, 3(2), 1-17.
- Silpcharu, T. (2017). *Research and statistical data analysis with SPSS and AMOS* (17th ed.). Business R&D.
- Ünver, S., Semerci, R., Özkan, Z.K., & Avcıbaşı, İ. (2018). Attitude of Nursing Students Toward Scientific Research: A Cross-Sectional Study in Turkey. *Journal of Nursing Research*, 26(5), 356-361. DOI:10.1097/JNR.0000000000000244.
- Waiwanichkul, N., & Udomsri, C. (2006). *Business research methods* (17th ed.). Chulalongkorn University.
- Yurmaini, Y. (2019). Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Pemilihan Karir Mahasiswa Jurusan Akuntansi Sebagai Akuntan Publik (Studi Kasus Pada Mahasiswa Jurusan Akuntansi Fakultas Ekonomi Universitas Al Washliyah Medan). *Ihtiyath: Jurnal Manajemen Keuangan Syariah*, 3(1). <https://doi.org/10.32505/ihtiyath.v3i1.1294>
- Yusran, R. R. (2017). Analisis Faktor Yang Mempengaruhi Minat Mahasiswa Terhadap Pemilihan Karir Akuntan/Non Akuntan, *Jurnal Akuntansi*, 5(2), 203-212.
<https://ja.ejournal.unri.ac.id/index.php/JA/article/view/4065/3941>